

Άγιοι· οι αυθεντικοί άνθρωποι

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

image not found or type unknown

Συνήθως στη σκέψη των ανθρώπων, ο Άγιος φαντάζει σαν ένα εξωπραγματικό όν και η αγιότητα σαν μια κατάσταση ουτοπική και ανέφικτη, άσχετη με το κοινωνικό γίνεσθαι και την κοινωνική πραγματικότητα.

Ο Άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης δίνοντας το στίγμα του Αγίου θα πει: «Άνθρωποι υπήρχον κακείνοι ως και ημείς και ουδέν πλέον ημών εκέκτηντο ειμή ταπείνωσιν και την προς τον Θεόν αγάπην». Άνθρωποι, λοιπόν, ήταν οι Άγιοι και σε τίποτε δεν διέφεραν από μας, εκτός από το ότι είχαν ταπείνωση, πίστη και αγάπη προς τον Θεό.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς στον περίφημο Αγιορείτικο Τόμο του, θα τονίσει πως Άγιοι είναι ουσιαστικά οι αυθεντικοί άνθρωποι, δηλαδή οι άνθρωποι της γνησιότητας που συνυφαίνεται με την καθαρότητα της καρδιάς και την απαλλαγή από τα πάθη που ασχημίζουν και αλλοιώνουν το ανθρώπινο πρόσωπο.

Αυτοί ακριβώς οι άνθρωποι κατάφεραν λόγω της αυθεντικότητάς τους, να ενωθούν με τις θείες άκτιστες ενέργειες και να γίνουν θεοί κατά χάριν. Θα πει χαρακτηριστικά: «Άγιοι εισιν οι δι' άκραν καθαρότητα της καρδιάς ιδόντες και παθόντες την του Θεού λαμπρότητα».

Εξάλλου ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος από τη δική του πλευρά θα τονίσει πως οι Άγιοι είναι απόδειξη της αγάπης του Θεού που ουσιαστικά εκφράζεται με τη δυνατότητα του αυθεντικού ανθρώπου να γίνει κοινωνός θείας φύσεως και θεός κατά χάριν. Αναφέρει επιγραμματικά: «Η αγάπη του Θεού αύτη εστίν η μέθεξις και η μετουσία της αυτού θεότητος».

Είναι, λοιπόν, οι Άγιοι αυθεντικοί άνθρωποι γιατί η ζωή τους είναι ταυτόσημη με εκείνες τις αρετές που δίνουν το γνήσιο ήθος του σωστού ανθρώπου. Ύψιστη αρετή των Αγίων είναι η ταπείνωση. Ο ταπεινός άνθρωπος αναγνωρίζει τις αδυναμίες και τα ελαττώματά του, γι' αυτό θεωρεί τον εαυτό του «υποκάτω απάσης της κτίσεως» κατά τον Όσιο Ποιμένα. Δεν θεωρεί πως είναι το κέντρο της γης και του ενδιαφέροντος των άλλων. Βιώνει εμπειρικά τη θεολογική τοποθέτηση του Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος: «Όσα σοί κατορθώματα γεγόνασιν προ της σης γεννήσεως, μόνον επί τούτοις επαίρου, τα δε μετά την γέννησιν ώσπερ και την γέννησιν, Κύριος ο Θεός σου εχαρίστατο». Δηλαδή μ' αυτό το λόγο του ο Άγιος

Ιωάννης ο Σιναΐτης διαμηνύει πως ο ταπεινός άνθρωπος αναγνωρίζει ουσιαστικά ότι οι ικανότητες και οι δεξιότητες που έχει είναι δώρο Θεού. Γι' αυτό θα λέγαμε εμείς δεν φέρεται υποτιμητικά ούτε υπεροπτικά στους άλλους ανθρώπους.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Αγίου Αρσενίου. Υπήρξε άνθρωπος μορφωμένος, δάσκαλος των παιδιών του αυτοκράτορα Θεοδοσίου. Κατείχε άριστα την ελληνική και λατινική παιδεία. Κάποτε μιλώντας με ένα αγράμματο ασκητή ζητούσε να τον συμβουλευτεί για διάφορα πνευματικά θέματα. Όταν μερικοί εξέφρασαν την έκπληξη και την απορία τους πως ένας τόσο μορφωμένος άνθρωπος ζητούσε συμβουλές από ένα αγράμματο ασκητή, με φυσικό τρόπο απάντησε: «Την ελληνικήν και ρωμαϊκὴν παιδευσιν καλῶς εἰστόμαι, ἀλλὰ το ἀλφάβητον τοῦ ἀγροίκου τούτου οὕπω μεμάθηκα». Δηλαδή μπορεί να είμαι κάτοχος της ελληνικής και ρωμαϊκής παιδείας αλλά δεν κατέχω το αλφάβητο της πνευματικής ζωής αυτού του αγράμματου ασκητή. Επειδή ακριβώς ο Άγιος έχει ταπείνωση είναι απλός και ανεπιτήδευτος στις σχέσεις του με τους άλλους ανθρώπους. Δεν τον ενδιαφέρει να εντυπωσιάσει, γι' αυτό δείχνει στους άλλους ανθρώπους αυτό που πραγματικά είναι. Μ' αυτό το σκεπτικό ο Μέγας Βασίλειος θα πεί: «Οἷος εἰ τοιούτος καὶ φαίνου». Δηλαδή, όπως είσαι, έτσι και να φαίνεσαι.

Εξάλλου ο ταπεινός άνθρωπος είναι και άνθρωπος αγάπης. Ο εγωιστής δεν μπορεί να αγαπήσει κανένα εκτός από τον εαυτό του. Αντίθετα ο ταπεινός άνθρωπος βιώνει εμπειρικά τη διάσταση της αγάπης, όπως αυτή ορίζεται από τον Άγιο Δωρόθεο: «Ὅσον ἐνούται τις τῷ πλησίον αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγάπης, τοσούτον καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ». Δηλαδή όσο ο άνθρωπος γίνεται ένα με τον πλησίον διὰ της αγάπης, τόσο γίνεται ένα και με τον Τριαδικό Θεό. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα ο Άγιος Νεκτάριος, Επίσκοπος και διευθυντής της Ριζαρείου Σχολής, αναλαμβάνει να καθαρίζει τις λεκάνες των αποχωρητηρίων της Σχολής, χωρίς να γίνεται αντιληπτός από κανένα, για να μην χάσει τη δουλειά του ο φτωχός φροντιστής της Σχολής που είναι άρρωστος. Επίσης, μέσα στο ίδιο πνεύμα της αγάπης, ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος, όταν ξαπλώνεται επιδημία χολέρας, τρέχει να βοηθήσει αρρώστους και στο τέλος αρρωστά και ο ίδιος.

Είναι δυστυχώς πραγματικότητα πως ο σύγχρονος άνθρωπος έχει χάσει την αυθεντικότητά του. Η υποδούλωσή του στα πάθη και ιδίως τον εγωισμό στάθηκαν αιτία να γίνει η ζωή του μια κόλαση. Η οικονομική κρίση αλλά και ευρύτερα η κρίση αξιών αποτελούν συνέπεια της απώλειας της αυθεντικότητας.

Θα λέγαμε, λοιπόν, πως η στροφή και η αναφορά μας στους Αγίους και συγκεκριμένα η υιοθέτηση και βίωση από μέρους μας των αρετών τους, αποτελεί ίσως την μοναδική ελπίδα, για να γίνει ο κόσμος μας πιο σωστός, πιο αυθεντικός

και πιο ανθρώπινος.

Πηγή: Έκδοση Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως «οι Φίλοι του Αγίου Όρους, «Ορθόδοξη Μαρτυρία», αριθμός 104, φθινόπωρο 2014.